

vi kunne påvirke en afstemning med tilbagevirkende kraft? Det er jo noget vrøv!

Det afgørende for os var, at vi skal fastholde Musharraf på fremtiden, på demokratiet, som han gav løfte om, og som vi også har givet løfte om at sende observatører til. Det er jo det fremadrettede, der er det afgørende. Og kampen mod korruptionen, som også han og udenrigsministeren gav meget kraftigt udtryk for, at de var i gang med og ville fortsætte, er jo det, vi skal hjælpe til med. Hvad i alverden havde det hjulpet at sidde og se baglæns? Det afgørende er jo netop at se fremad og sige, at det er demokratiet, det drejer sig om, og fastholde præsidenten, generalen på de løfter. Det er jo det, der peger frem. Det andet kunne da have været meget morsomt, men det havde jo ikke peget frem.

Hermed sluttede spørgsmålet.

Spm. nr. S 2003

9) Til udenrigsministeren af:

Søren Søndergaard (EL):

»Vil udenrigsministeren oplyse, om hans udtalelser om den netop afsluttede folkeafstemning i Pakistan sætter en ny standard for, hvornår en valghandling bør betegnes som demokratisk og i overensstemmelse med internationale standarder?«

Udenrigsministeren (Per Stig Møller):

Jeg henviser til mit sidste svar.

Søren Søndergaard (EL):

Jeg vil sige, at udenrigsministeren sådan set er kommet ganske udmærket rundt om at forklare, hvorfor der er en fundamental uenighed her mellem udenrigsministeren og Enhedslisten. Men det, der jo er lidt bekymrende, er, om det er en mere generel tendens, vi ser afspejlet her, og det er også derfor, vi har stillet det her spørgsmål. Der ligger jo en tanke i, at netop to stater, som har meget alvorlige problemer med menneskerettighederne – det er Tyrkiet, og det er Pakistan – får nogle ord med på vejen, som er meget rosende. Og som udenrigsministeren selv siger her i sin bemærkning til Folketinget: Hvad skulle det dog nytte at se tilbage, vi skal kigge fremad.

Jeg synes både i forhold til Tyrkiet og så sandelig også i forhold til Pakistan, at der er al mulig grund til at se tilbage, ligesom der er i for-

hold til alle mulige andre former for diktaturer, det være sig Kina, eller hvem det måtte være, og understrege, at den proces, der har været i de lande, er uacceptabel. Den folkeafstemning, der har været, er uacceptabel, fordi den ikke opfylder nogen som helst former for demokratiske standarder.

Derfor er mit spørgsmål her til udenrigsministeren, om det er noget, der sætter en ny standard for, at man over for lande, som er vigtige i alliancen mod terror, har en meget mild måde at vurdere menneskerettighedskrænkelser eller overtrædelse af de demokratiske rettigheder på.

Udenrigsministeren (Per Stig Møller):

Jeg kan jo kun henvise til, hvad jeg sagde før. Det burde jo være lysende klart, at vi ikke har sat en ny, speciel, tilfældig standard for Pakistan. Det burde være lysende klart. Og jeg sagde jo i talen, at der havde været uregelmæssigheder. Det gjorde jeg også i Radioavisen, hvor jeg også uddybede det. Der sagde jeg mere, end jeg sagde på Ritzau omkring de ting. Den båndudskrift kan hr. Søren Søndergaard jo ulejligesig med at få fat i, og det vil han så sikkert også gøre, og stille spørgsmål på næste onsdag.

Kl. 14.20

Men jeg synes, der er tegn på en fundamental forskel på, hvad man skal få ud af et samarbejde og en samtale med en præsident, når man sidder med ham, i modsætning til, hvad man politisk skal få ud af det.

Hr. Søren Søndergaard ville have brugt en time på at belære ham om jura, og det havde da også nok været fint, men det havde ikke bragt Pakistan videre. Jeg brugte timen på at tale om demokrati og kampen mod korruption og også om Johannesburg-topmødet, som finder sted til september. Så jeg valgte altså at sige: Vi har en time sammen her, og der kan jeg så tæske løs på hans legitimitet i forbindelse med den afstemning. Det ville ikke have ændret noget som helst.

Jeg ved ikke, om hr. Søren Søndergaard har 40 bataljoner til at sætte ind og flytte en mand, hvis ikke han er tilfreds med hans placering. Det har han nok ikke. Derfor var det jo vigtigere at sige, at det demokrati, som Musharraf nu lover, er det, det drejer sig om at få realiseret. Den kamp mod korruption er den, det drejer sig om at få realiseret, således at Pakistan fra oktober bliver et normalt demokrati. Det lovede han, det vil vi fastholde ham på. Det sender vi observatører til.